

KYSYMYKSIÄ JA VASTAUKSIA TYÖTTÖMYYSTURVAN YRITTÄJÄMÄÄRITELMÄN MUUTTAMISESTA

Miten yrittäjämääritelelmä muuttuu?

Voimassa olevassa laissa yrittäjänä pidetään henkilöä, joka on velvollinen ottamaan toimintaansa varten YEL- tai MYEL-vakuutuksen. Niitä yrittäjiä, jotka eivät eläkelaisissa olevien rajoitusten vuoksi ole velvollisia ottamaan eläkevakuutusta, kutsutaan omassa työssä työllistyviksi. Useimmiten syynä eläkevakuutuksen puuttumiseen on tulojen vähäisyys eli vuositulot jäävät alle vakuuttamisrajan, joka on YEL-vakuutuksessa 7 502,14 euroa.

Yrittäjämääritelelmä muuttuu niin, että kaikkia niitä, joita pidetään yrittäjien eläkelaisissa tai maatalousyrittäjien eläkelaisissa yrittäjinä, pidetään myös työttömyysturvassa yrittäjinä riippumatta siitä, onko heillä velvollisuutta ottaa eläkevakuutus.

Miksi määritelmää muutetaan?

Uudistus liittyy työttömyysvakuutusmaksuja koskevaan uudistukseen, jossa maksuvelvollisuuden soveltamisala määritellään itsenäisesti työttömyysetuuksien rahoituksesta annetussa laissa. Uusi lainsäädäntö on edellyttänyt myös aiempaa tarkempaa yrittäjämääritelmiä. Yrittäjänä tehdystä työstä ei makseta työttömyysvakuutusmaksuja.

Samalla on haluttu selkeyttää lainsäädäntöä, koska työlainsäädännössä ei ole oman työn –käsitettä, vaan työtä tehdään joko työntekijänä tai yrittäjänä.

Heikentääkö muutos omassa työssä työllistyvien asemaa?

Ei heikennä. Oma työtä tekevään ja yrittäjään on sovellettu samoja työttömyysturvalain säännöksiä jo ennen lainmuutosta.

Voimassa olevan lain mukaan henkilöllä, joka työllistyy päätoimisesti omassa työssä tai yritystoiminnassa, ei ole oikeutta työttömyyspäivärahaan. Jos hän työllistyy omassa työssä tai yritystoiminnassa sivutoimisesti, työttömyyspäivärahaa voidaan maksaa.

Eli jos oma työ on voimassa olevan lain mukaan katsottu sivutoimiseksi, on sama työntekijänä tehtynä myös sivutoimista. Mikään ei siis muutu, vaikka aiemmin omaksi työkseen määritelty toiminta muuttuu yritystoiminnaksi.

Jos omassa työssä työllistyvän asema ei heikkene, niin miksi muutosta on vastustettu?

On sanottu, että yksikin työkorvaus tekee henkilöstä yrittäjän, jonka jälkeen henkilöllä ei ole oikeutta työttömyysturvaan. Väite on perustunut siihen virheelliseen käsitykseen, että jos henkilön tekemää työtä kutsutaan yritystoiminnaksi, hänelle ei makseta työttömyyspäivärahaa.

Yrittäjällä ja omassa työssä työllistyvällä on oikeus päivärahaan, jos hän ei työllisty yritystoiminnassa päätoimisesti. Työnhakijalle, jolla tuloja omasta työstä tai yritystoiminnasta, voidaan maksaa soviteltua päivärahaa.

Yrittäjän on vaikea tietää ennakkoon, säilyttääkö hän työttömyyspäivärahoikeuden?

On totta, että ei ole yksiselitteisiä säännöksiä siitä, milloin oma työ tai yritystoiminta katsotaan päätoimiseksi. Tämä johtuu siitä, että sellaisia säännöksiä on mahdoton säätää. Tärkeää on kuitenkin huomata, että yrittäjämääritelmän muutos ei liity tähän ongelmaan mitenkään. Yrittäjään ja omaa työtä tekevään sovelletaan samaa säännöstä, joten muutos ei lisää tai vähennä ongelmia tältä osin.

Omassa työssä työllistyvä katsotaan helpommin sivutoimiseksi

Totta, koska omassa työllistyvät on pääosin niitä, joiden vuosiansiot jäävät alle eläkevakuuttamisen rajan. Koska ansiot ovat vähäiset, myös työllistyminen on todennäköisesti vähäistä. Se, että toimintaa kutsutaan jatkossa yrittämiseksi, ei lisää toiminnan työllistävyttä, eikä tee sivutoimisesta toiminnan päätoimista.

Laskutusyritysten palveluita käyttäviltä viedään työttömyysturva

Näin kirjoitti erään laskutusosuuskunnan omistaja blogissaan. Tämä väite on yksinkertaisesti väärä, eikä perustu tosiasioihin.

Laskutusyrityksen kautta toimiva yrittäjä on yrittäjä. Hänelle ei kerry tekemästään työstä työttömyysturvaa nyt eikä jatkossa, koska hän ei ole työsuhteessa laskutusyritykseen, vaan toimii yrittäjänä. Hänen työllistymistään arvioidaan nyt ja jatkossa aivan samalla tavalla. Jos hän nyt on oikeutettu työttömyyspäivärahaan ja toiminta jatkuu samanlaisena, hän on jatkossakin oikeutettu työttömyyspäivärahaan.

Toiminimiyrittäjän asema paranee

Kun oma työ määritellään yritystoiminnaksi, on samalla muutettu yritystoiminnan päättymistä koskevia edellytyksiä lievemiksi, jotta omassa työllistyneiden asema ei muutu. Muutoksen jälkeen yksityisen elinkeinonharjoittajan ei tarvitse enää poistaa itseään Verohallinnon rekistereistä osoittaakseen yritystoiminnan päättyneen, mikä helpottaa toiminnan uudelleen käynnistämistä, jos työtilaisuuksia tulee tarjolle.